

İLİM ÖĞRENMEYİ EVLİLİĞE TERCİH EDEN
BEKÂR ALİMLER

ABDULFETTÂH EBÛ GUDDE

Çevirenler
DAVUT TEKİN
RECEP EMİN GÜL

TAKDİM

Abdulfettâh Ebû Gudde

Son dönemlerin önde gelen hadisçilerindendir. Halep'te doğdu (1917). Ezher'den mezun oldu (1948). Ardından bu üniversitenin Arap Dili ve Edebiyatı Fakültesinde ihtisas yaptı. Şam Üniversitesinde öğretim üyeliğine başladı (1961). Riyad Şeriat Fakültesine geçti (1965). Suriye'de Baasçılar tarafından bir yıl hapsedildi (1966). Şeriat Fakültesinde on yıl süreyle profesör olarak hadis, hadis usûlü ve fıkıh usûlü dersleri okuttu. Riyad'da vefat etti (1997). Muhammed Zâhid el-Kevserî'nin öğrencisi, Muhammed Avvâme'nin hocası, M. Emin Saraç'ın yakın arkadaşı idi. Yazarın; hadis, hadis usulü, akaid, tasavvuf, Arap dili ve edebiyatı, tarih, öğretim metotları gibi çok geniş yelpazede yetmişten fazla çalışması bulunmaktadır. Yazar, titiz ve derinlemesine inceleme yapması nedeniyle İslâmî ilimler alanında büyük bir saygı kazanmıştır. Klasik kaynaklarda adeta gizli kalmış bilgileri ince bir işçilikle aydınlığa çıkarması kitaplarını herkesin müracaat etmek zorunda olduğu çalışmalar haline getirmiştir. *Mevzû Hadisler, Bir Eğitimci Olarak Hz. Muhammed ve Öğretim Metotları, Zamanın Kıymeti* Türkçeye çevrilen eserleri arasındadır.

Davut Tekin

1978 yılında Van'da doğdu. 1996 yılında Van-Merkez İmam Hatip Lisesini bitirdi. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun olduktan sonra Diyanet İşleri Başkanlığında İmam-Hatip olarak çalışmaya başladı. Bir süre sonra Millî Eğitim Bakanlığında intisap etti ve burada İHL Meslek Dersleri Öğretmeni çalışmaya başladı. 2013 yılında Van YYÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsünde *Hz. İsa'nın Nüzulü ile İlgili Rivayetlerin Tahric ve Tenkidi* adlı yüksek Lisans çalışmasını tamamladı. Halen Van Yüzün Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Hadis Ana bilim dalında doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Recep Emin Gül

1990'da İstanbul'da doğdu. 2008'de Kartal Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden; 2012'de Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2012-2017 yılları arasında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde; 2017-2020 yılları arasında İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi'nde Hadis Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak görev yaptı. 2014'de *Şia Tefsirlerinde Hadis Kullanımı –el-Ayyâşî Tefsiri Örneği–* isimli teziyle yüksek lisansını; 2019'da *Sahâbe Döneminde Coğrafya ve Kültürün Hadis Rivayetine Etkisi* isimli teziyle de doktorasını tamamladı. *Şia Tefsirlerinde Hadis Kullanımı –Ayyâşî Örneği– ve Coğrafya, Kültür ve Hadis Rivayeti* isimleriyle yayımlanmış iki kitabı bulunmaktadır. Hâlihazırda Balıkesir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde görev yapmaktadır.

İÇİNDEKİLER

MUKADDİME	17
Büyük Âlimlerin Bekârlıkları Hakkında	17

BEKÂR ALİMLER

1. Abdullah b. Ebî Necîh el-Mekkî	37
2. Ebû Abdurrahman Yunus b. Habîb el-Basrî	38
3. Ebû Ali Hüseyin b. Ali el-Cu'fî	39
4. Bişr el-Hâfî	40
5. Hennâd b. es-Serî	44
6. Ebû Ca'fer Muhammed b. Cerîr et-Taberî	45
7. Ebû Bekir b. el-Enbarî (Muhammed b. Kâsım b. Muhammed)	56
8. Ebû Ali el-Farisî (el-Hasan b. Ahmed)	60
9. Ebû Nasr es-Siczî	62
10. Ebû Sa'd es-Semmân İsmail b. Ali er-Râzî	63
11. Ebu'l-Berekât Abdulvehhâb b. el-Mübârek b. Ahmed el-Bağdâdî	65
12. İmam Ebu'l-Kâsım Mahmud b. Ömer ez-Zemahşerî	66
13. Ebû İshâk eş-Şîrâzî el-Fîrûzâbâdî	77
14. Abdullah b. Ahmed b. el-Haşşâb el-Hanbelî el-Bağdâdî	89
15. İbnu'l-Mennî	92
16. Cemaleddin Ebu'l-Hasen eş-Şeybânî	95
17. Muhyeddîn en-Nevevî ed-Dimaşkî	97
18. Ebû Osman Sa'd b. Ahmed et-Tüciybî	104
19. Ebu'l-Hasen İbnü'n-Nefis ed-Dimaşkî	105
20. İbn Teymiyye el-Harrânî ed-Dimaşkî	110
21. Sa'd b. Ahmed et-Tüciybî el-Endülüsî	125
22. İzzeddîn Muhammed İbn Cemâ'a el-Misrî	126
23. Şemsüddîn Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî	130

24. Şemsüddîn Muhammed b. Tolun ed-Dımaşkî	133
25. Süleyman b. Ömer el-Cemel el-Mısırî	135
26. Muhammed el-Üşmûnî el-Mısırî	137
27. Abdülhakîm el-Afgânî ed-Dımaşkî	139
28. Tâhir el-Cezâirî ed-Dımaşkî	145
29. Beşîr el-Gazzî el-Halebî	150
30. Ebu'l-Me'âlî Mahmûd Şükrî el-Âlûsî	159
31. Halil el-Hâlidî el-Makdisî	164
32. Sa'îd b. Mîrzâ en-Nûrsî et-Türkî (Bedüzzamân Saîd Nursî)	172
33. Muhammed b. Yusuf el-Kâfî et-Tûnusî	188
34. Ebu'l-Vefâ el-Afgânî el-Hindî	199
35. Kerîme bnt. Ahmed el-Merveziyye	202
SONUÇ	204
36. Muhammed Tayyib Okiç	208
37. Muhammed Hamîdullah	216
DİZİN	221

DÖRDÜNCÜ BASKININ ÖNSÖZÜ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Bir ve tek olan Allah'a hamd olsun. O ki ne atası vardır ne eşi ne de oğlu... Hükmünde hiçbir ortağı yoktur. Tektir, hiçbir şeye ihtiyaç duymaz, ihtiyaç duyulandır, doğurmamış ve doğrulmamıştır. Hiçbir şey ona denk değildir.

En mükemmel haliyle salat ve selam peygamberlerin ve gönderilmişlerin efendisinin üzerine olsun. O ki, apaçık hidayetinin sarıh ifadeleriyle evliliğe çağırmış, dinde ruhbanlığı yasaklayarak evlenmeyi terk etmekten sakındırmıştır. Allah onun pak, mübarek ve muttakilerin efendileri olan ashabından ve kıyamete kadar onları iyilik hususunda takip edecek olanlardan razı olsun.

Hz. Peygamber buyurmuştur ki; “Ey gençler! Sizden kimin evlenmeye gücü yeterse evlensin. Çünkü evlenmek, gözü harama bakmaktan daha fazla korur, iffeti de daha fazla muhafaza eder. Evlenmeye gücü yetmeyen kimse ise oruç tutsun. Çünkü oruç insanın şehvetini kırar.”¹ Yine Allah Resulü bir grup sahâbenin arasında ve yine kendilerinin duyabileceği bir sesle “Ben bazen oruç tutarım, bazen oruç tutmam. (Gecenin bir kısmında) nafîle namaz kılar, (bir kısmındaysa) uyurum. Ben, kadınlarla da evlenirim. Kim benim sünnetimden yüz çevirirse, o benden değildir.”²

Allah Resulü'nün sünneti ortadadır. Sünnet demek, onun şeriatı ve din yoludur. Müslümanın hayatında uyması ve tabi olması gerektirir. Bu manada; farz, vacip, sünnet ve müstehabların tamamını kapsar.

¹ Buhârî, Nikâh, 3; Müslim, Nikâh, 1.

² Buhârî, Nikâh, 1

Hiçbir zaman ne Allah Resulü'nün ne de sahâbe ve tâbiûnun sözlerinde “sünnet” ifadesi, “yapılması ve terk edilmesi caiz olup, yapılması daha faziletli olanlar” için söylenmemiştir. Sünnetin bu anlamı fakihlerin terminolojisi için geçerlidir ve bu anlam hicrî ikinci yüzyıldan itibaren kullanılan bir kavramdır. O halde Allah Resulü, sahâbe ve tâbiûnun sözlerinde geçen “sünnet” ifadesi, sonradan oluşan genel bir kavramsal anlama indirgemek doğru olmaz; bu açık bir hatadır ve kabul edilemez bir anlayıştır.³

Bu durum bazı fakihlerin ifadelerinde de mevcuttur. İmam Ebû İshâk eş-Şîrâzî, *Mühezzeb* isimli kitabında nikah babının başında şöyle der:

“Nikah caizdir... Nikahlanması caiz olup, içinden nikaha arzu duyan, mehir ve aile geçindirmeye de gücü yeten kişinin evlenmesi müstehabdır. Zira Abdullah b. Mesud'dan rivayet edilen: “Ey gençler!...” hadisi malumdur. Çünkü gözü harama bakmaktan daha fazla korur, iffeti de daha fazla muhafaza eder. İbrahim b. Meysera ve Ubeyde b. Sa'd'dan rivayet edilen, Allah Resulü'nün “Her kim benim fitratımı severse, sünnetimi sünnet edinsin” sözü nedeniyle evlenme illaki gerekli değildir.” İmam Ebû İshâk'ın sözleri bu noktada son bulmaktadır.

Burada Allah Resulü'nün sünneti demek, onun şeriati ve din yoludur. Fakihler nezdindeki sünnet değildir. Ulemanın bu rivayeti delil aldığı görülmemiştir.

Evlilik hakikatte, erkek olsun kadın olsun insanoğlunun kaçınılmaz ve doğuştan bir ihtiyacıdır. Evlilik olmadıkça fitrî gereksinimlerin tamamen karşılanması söz konusu olamaz. İnsan erkek ve kadın olarak yaratılmıştır. İnsanın kişisel oluşumu ancak bu ikisinin birleşmesi ile mümkün olur ve hem erkek hem de kadında fitrî varlık ancak birlikte olduklarında tamamlanır.

–Dosdoğru (Hanif) şeriatta resmedildiği üzere– birinin diğerini arzulaması fitratın kemal ve olgunluğundan, ahlâk ve meziyetlerin güzelliğinden kaynaklanır. Dolayısıyla evliliğe sadece teşvik yeterlidir. Gerekli olduğuna dair kesin delil getirilmesine

³ Ben bu konuyu birçok delili ile birlikte, (hicrî) 1413 yılında Beyrut'ta basılan *es-Sünnetü'n-Nebeviyye ve Beyanu Medtuleha's-şer'iyye* isimli kitabımda açıkladım.

gerek yoktur. Bu nedenle İslâm'ın nasları gerek koca tarafından hanıma gerekse hanımdan kocaya doğru eş seçimine yönlendirme yoluna gitmiştir. Zâhiriye mezhebi ve onlarla aynı düşünenler ise mutedil mizaçlı olan kişilere evliliği gerekli görmüşlerdir.

İmam Taceddin es-Sübki ve babası büyük imam Takiyyüddin es-Sübki, İslâm'ın fitrat ve tabiat ile ilgili olan ve evlilik çağrısında bulunan büyük ve önemli kaidelerinden birine atıfta bulunmuşlardır. Kendilerinin eşsiz bir anlatım ve son derece basiretli bir anlayışla ifade buyurdıkları güzel sözlerini sizlere nakledelim:

Büyük Şafiî imamı Taceddin es-Sübki, *el-Eşbâh ve Nezâir* isimli kitabında şöyle der: “Kaide; tabiatın gerektirmesi İslâm'ın mükellef kılmasının yerine geçer. Bazıları da doğal gereklilik şer’i sorumluluk yüklemeye gerek bırakmaz diye tabir ederler.”⁴ Kendisinin babası İmam Takiyyüddin es-Sübki ise bu kaideyi nikah bahsinde şöyle anlatır. “İnsan, bir engel bulunmadığı sürece tabiatına sevk edilir. Dolayısıyla şeriat insanın idrar ve kan içmesi ya da pislik ve kusmuk yemesinden dolayı bir had cezası belirlemeyerek; tabiatın bunlara duyduğu nefretle yetinmiştir.⁵ Ancak içki, zina ve hırsızlık böyle olmayıp, nefse hoş gelen yanları bulunmaktadır ki; eğer had cezaları olmasaydı bunların istenmeyen sonuçları herkese yayılırdı.

Bu kaide içerisinde bazı meseleler bulunmaktadır:

En sahih görüşe göre ölü kadınla cinsel birliktelik kuran kişiye had cezası uygulanmaz. Çünkü rivayet ettiklerine göre insan tabiatı bunu hoş karşılamaz. Tabiatın hoş karşılamadığı şey için ise dünyalık ceza (zacr) uygulanmasına gerek yoktur.

Ulemadan bazısının düşüncesinin aksine nikah, farz-ı kifâye değildir. Farz-ı kifâye olduğu görüşünü savunanlar görüşlerini neslin bekasının gerektiğine dayandırmaktadırlar. İmam Takiyyüddin es-Sübki bu görüşe bu kural ile cevap verir ve: “Nefislerde bulunan şehvet insanı evliliğe sevk eder. O halde zorunlu tutulmasına gerek yoktur. Zira insan, bir engel bulunmadığı

⁴ Taceddin es-Sübki, *el-Eşbâh ve Nezâir*, 1, 368

⁵ İmam Bedreddin ez-Zekeşi'nin *el-Bahru'l-Muhit* kitabında geçtiği üzere, usulcüler “Menfaatlerde asıl olan izin verilmesi, zararlarda ise engel koyulmasıdır” kuralını benimsemişlerdir.

sürece tabiatına sevk edilir.” der. Ardından da İmam, farz olmasa da nikah sünnetinden yüz çeviren bekârlık savunucularıyla çarpışma eğilimine girer.

Farklı mezheplerin uleması, kitaplarında “Nikah farz mıdır mendûb mudur?” ve “Evlilik mi daha faziletlidir yoksa kendini ibadete adamak mı?” konularını ele almışlar ve bu çerçevede uzun uzadıya tartışmalar yürütmüşlerdir. Büyük Hanefî fakîhi Allame Muhammed b. Abdülmecid es-Semerkindî el-Üsmendî (ö. 552/1157) *Tarikatü'l-Hilâf fi'l-Fikhi Beyne'l-Eslef* isimli çok değerli kitabının 46 ila 51. sayfaları arasında; yine Hanefî âlim İmam Alaaddin el-Kâsanî *Bedâ'iu's-Sanâi' fi Tertibi-ş Şerâi'* isimli kitabının II/228 ve 229. sayfalarında bu konulardan bahsetmiştir.

İmam İbn Teymiye ise *Mecmûü'l-Fetâvâ* isimli kitabının XXII/134. sayfasında “Mübahlarda israf haddi aşmaktır; haram kılınan tecavüzlerden sayılır. Fazla mübahı terk etmek ise hoş karşılanan zahitlik kapsamındadır.” demektedir.

Et yememek, ekmek yememek, su içmemek veya keten ya da pamuk giymemek, yünden başka bir şey giymemek ve kadınlarla nikahlanmamak gibi, mutlak anlamda mübahlardan kaçınıp; bunu dinen hoş görülen zahitlikten sayan kişi cahildir ve tıpkı Hıristiyanların ruhbanları gibi yanlış yoldadır. Yüce rabbimiz buyurmuştur ki; “*Ey iman edenler! Allah'ın size helâl kıldığı iyi ve güzel şeyleri haram saymayın, sınırı da aşmayın. Allah sınırı aşanları sevmez.*” (el-Maide, 5/87)

Bu âyet-i kerîme, bir grup sahâbînin et ve benzeri temiz yiyecekleri yemeyi ve nikahlanmayı bırakmayı istemesi üzerine nazil olmuştur.

Sahîh-i Buhârî ve *Sahîh-i Müslim*'de Enes b. Mâlik, Hz. Peygamber'in şöyle buyurduğunu aktarır: “Şu adamların hali nedir ki; biri, ben hep oruçluyum, hiç oruçsuz gün geçirmem; diğeri ben geceleri hep ibadet ederim uyumam; bir diğeri de ben et yemem der. Halbuki ben oruç da tutarım, oruçsuz da gün geçiririm. Gece ibadet de eder, uyurum da. Kadınlarla evlenirim ve et yerim. Kim benim sünnetimden yüz çevirirse benden değildir.”⁶

⁶ Buhârî, Nikâh, 1; Müslim, Nikâh, 1.

Yine yüce Rabbimiz “*Temiz şeylerden yiyin ve salih amel işleyin*” (Mu’minûn, 23/51) buyurmaktadır. Her kim tertemiz nimetlerden yer, ancak şükretmez ve sâlih ameller işlemezse, terk ettiği farzlar nedeniyle cezalandırılır. Böylece o tertemiz yiyecekler kendisine helal olmamış olur. Çünkü Allah bunlardan kendisine ibadet için destek alanlara helal saymış; günahlar için destek alanlara helal saymamıştır.

Her kim Allah’ın helal kılması olduğu yiyecek, giysi, nikah ve benzeri şeyleri haram sayar ve genel anlamda bunları terk etmenin daha iyi olduğuna inanarak Allah’a itaat konusunda bununla yardım ararsa, haddi aşmış olur; Allah’ın ve Resulü’nün helal kıldığını haram saydığı, Allah’a ruhbanlar gibi ibadet ettiği, Allah Resulü’nün sünnetinden yüz çevirdiği ve “farzların kendisi ile tamam olduğu şeyler de farzdır” kabilinden farzlar konusunda aşırıya gitmiş olduğu için cezalandırılır.

Aşağıda bu kitap içerisinde adı geçen bekâr âlimler, din hususunda ruhbanlık yapmayı kastetmemiş veya fitratın gereğini bilmediklerinden dolayı evlenmemelik etmemişlerdir. Onlar, kitabın ilk baskısının giriş bölümünde birazdan belirteceğimiz üzere bir maksada yönelik olarak bunu tercih etmişlerdir.

Geçmiş âlimler ve onların ardından gelenler, ulemanın sınıfları ve nitelikleri konusunda kitaplar yazmışlar ve bu kitaplarda bu âlimlerin yaratılışa dair, ilmî, mekânsal veya benzeri birtakım özelliklerini bir araya getirmişlerdir.

Ulemanın ilmî niteliklerini toplayan kitaplar noktasında müfessir, kurra, muhaddis, sika (güvenilir hadis râvisi), mecruh (kabul görmeyen hadis râvisi), kadı, müftü, fakîh, usulcü, tarihçi, kelamcı, nahivci, lügat ve belagat âimi, edebiyatçı, şair, hattat ve benzeri âlimlerin tabakaları hakkında kitaplar yazmışlardır. Bu kabilden yazılmış olan kitaplar sayılamayacak kadar çoktur.

Ulemanın mekânsal niteliklerini toplayan kitaplar konusunda; ülkelerin tarihleri hakkında kitaplar yazmışlar ve her bir ülkenin tarihi anlatılırken o ülkede yetişen, oraya taşınan, yurt edinen, uğrayan ve oradan geçen âlimleri dile getirmişlerdir. Yine bu tür kitaplar da sayılamayacak kadar çoktur.

Âlimlerin yaratılış niteliklerini toplayan kitaplar konusunda ulema tarafından gözleri görmeyen, şaşı, topal, kambur, çilli,

çolak, siyahi, kırık dişli, yaşlı, akıllı-mecnun, birçok evlilik geçirmiş dul hanım ve benzeri insanların sahip olduğu ortak özelliklere sahip âlimler hakkında da muhtelif kitaplar yazılmıştır.

Bu konuda en meşhur kitaplardan biri de Ebû Amr el-Câhiz'in yazmış olduğu *el-Bursân ve'l-'Urcân ve'l-'Ûrân ve'l-Hûlân* isimli kitabıdır ki iki defa basılmıştır. İçerisinde ulemanın yaratılış özelliklerinden bahseden diğer kitapları da ele almıştır.

Bu konuda yazılan en meşhur kitaplardan biri de Salah el-Safedî'nin *Nektu'l-himyan fi nüketi'l-Umyan* isimli kitap olup, bu kitabın baskısı bulunmaktadır. Kendisinin ayrıca *eş-Şu'ur bi'l-'Ur*, *el-Umş* ve *el-Hudban* isimli kitapları da bulunmaktadır. Öte yandan Hafız ez-Zehebi'nin yaşlı âlimler hakkında yazmış olduğu *Men Caveze'l-Miete* isimli kitabı da bu konuda baskısı bulunan kitaplardandır.

Neseb tarihçisi Ebu'l-Hasen Ali b. Muhammed el-Medâinî (ö. 228/843) *el-Mürdifatu min Kureyş* isimli kitabı yazmıştır ki, bu kitabın da baskısı bulunmaktadır.

–Belirli bir özelliğin sahiplerinin bir yerde toplanması suretindeki– bu konuya benzeyen diğer bir konu da fıkıhçıların, lügat âlimlerinin ve nahivcilerin eş anlamlıları ve benzer konuları toplamış oldukları kitaplardır. *el-Eşbah ve'n-Nezair* isimli kitapları yazan bu fıkıh, lügat veya nahiv âlimleri bir şeyleri benzeri, eşdeğeri ve tekrarları ile değerlendirmişlerdir. Böylece belli şeylerin tekrarı ve birden fazla olması sureti ile benzersiz ve tek kaldığında ifade etmediği manaları ifade etmişlerdir.

İşte bu kitap da ulema içerisinde evlenmeyip bekâr kalanları bir araya getirdiğim kısa bir kitaptır. Elbette kitap içerisinde bütün bekâr âlimlere yer vermedim. Ancak büyük meşhur âlim ve sâlihler arasından evlenmemiş olanların bir kısmına yer vermeyi murat eyledim. Bu âlimler kendilerini eğitim ve öğretime adanmak için evlenmemiş ve alternatifsiz sadece ilim için evliliği terk etmişlerdir. Çünkü bu kimseler ilmi sevmişler, ilme âşık olmuşlar, kendilerinin duygu ve hislerini ilim işgal etmiştir.

Kendilerinin ebedi yoldaşları ve hiç ayrılmadıkları ebedi aşıkları ilim olmuştur. Seferde de hizada da gece gündüz hep ilim ile fısıldaşmışlar, ruh bedenden ayrılmadıkça ilimden ayrılmamışlardır. Çünkü ilim bu kimseler için gıda ve ilaç, ekmek

ve su, güneş ve hava mesabesinde olmuştur. Kalpleri ilim olmadan yaşayamaz, gözleri ve zihinleri ilmi görmeden ve ilme dalmadan rahat edemez.

İşte bu fazilet sahibi kimseler bekârlığa ve onun sonuçlarına sabretmişler, böylece ilim ve ilim ehline hizmet noktasında daha yetkin olmaya çalışmışlardır. Onların zevkleri daha fazla ilim öğrenmek olmuştur. Kitaplar yazmak kendilerine evlenip çoluk-çocuğa ve torunlara karışmaktan daha güzel gelmiş ve daha fazla mutluluk vermiştir. Böylece kendileri bekâr olarak vefat etmişler, ancak yazdıkları kitaplar sürekli hatırlanacakları ve o kitaplar ile tanınacakları ebedi evlatları olarak kalmıştır.⁷ Allah kendilerine rahmet eylesin. İlme, dine ve İslâm'a hizmetlerinden dolayı mükâfatlarını versin.

Böylece elimizdeki kitap *el-Ulemâu'l-Uzzâb ellezine Âserû'l-İlme ale'z Zevâc (İlmi Evlenmeye Tercih Eden Bekâr Âlimler)* isimli kitabımın dördüncü baskısıdır. Kitap, âlim geçinen hasetçilerin dışında ilim ehli, akıllar ve fazilet sahipleri tarafından kabul görmüş ve hoş karşılanmıştır.⁸

⁷ İmam İbnü'l-Cevzî, "Alimin kitabı onun ebedi çocuğudur" demektedir.

⁸ Hased, eski ve yeni hiçbir şekilde kabul edilemez. Ahmed b. Hanbel, Tirmizî ve diğerlerinden rivayet edilen bir hadisi şerifte "Sizden önceki ümmetlerin hastalığı yavaş yavaş size de bulaşır. Bu, hased ve kindir." buyrulmaktadır. Tirmizî, Kıyâmet, 56; Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 165.

Hased sahipleri hakkında söylenen en güzel sözlerden birisi şairin şu sözleridir:

Hasetçilerin hilesine sabret
 Senin sabrın onu öldürür
 Yiyecek bir şey bulamadığında
 Ateş kendi kendini yer

Bir başka şair şöyle der:

Hasis kişi daha mutlu edemez
 –Büyüklerle sövünce– sövgüden başkası
 Hasisle sövüşmeyi terk etmek
 Ona sövmekten daha zor gelir

Bir başka şair ise hasetçilerin haset ettikleri kişilere nasıl iyilik yaptıklarını şu güzel sözlerle anlatır:

Hasetçilerden Allah razı olsun, onlar ki
 Bizden bir teşekkürü hakketmişlerdir
 Bizi kötölemek istediler, namımızı yaydılar
 Ayıplamak istediler, kıvancımız oldu.

Hasedçi ve benzeri kimselere karşı suskun kalmanın fazileti hakkında ise bir başka şair şu ifadelerde bulunur:

Dediler ki seninle tartışılırken sustun
 Şer konusunda cevap, anahtardır
 Cahil ve ahmağa karşı susmak şereftir
 Ayrıca ilmi koruma kârı vardır

Elhamdülillah kitap, konusu, içeriği ve telif nükteleri birlikte bir şaheser olmuştur. Kitabımın baskısı uzun zamandır tükenmiş olup, duyan/okuyan ancak elde edemeyen birçok kişi tarafından benden tekrar baskıya vermem defalarca talep edilmiştir. Ben de kitabı yeniden gözden geçirerek Allah'ın fazlıyla daha da güzelleştirmek ve daha iyi hizmet sağlamak, böylece kitabın güzelliğini, kemâlini ve faydasını artıracak eklenmeler yapmak için boşluk arıyordum.

Allah'ın yardımı ile bu dönemde bu amacımı başardım. Kitaba önemli birtakım notlar ve yaklaşık olarak kitapta geçen bekâr âlimlerin sayısının yarısı kadar olmak üzere, on beş âlimin daha değerli hayatından bilgiler ekledim.⁹ Böyle güzel bir hizmetin içeriği daha da güzelleşti ve daha verimli hale geldi. Allah'ın yardımıyla hizmet ve inayeti daha mükemmel oldu. Allah Teâlâ'dan ecir ve sevabını temenni ederek kitabımı okuyuculara sunuyorum. Muvaffakiyet Allah'tandır ve hamd âlemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur.

Toronto Kanada-15.2.1414
Abdulfettâh Ebû Gudde

Bir başkası ise şöyle der;
Bana hased edenlere acırım zira
Gönülleri hınç ve kinle doludur
Allah'ın bende yarattıklarında bakar da
Gözleri cennette kalpleri cehennemdedir

Bir başka şiir:
Hasedçileri terk ettim ve gömdüm
Çünkü haset ani ölüm gibidir
Dil uzatır cevap bekler
Halbuki amacı adını duyurmaktır
Ben onun adını anmam
Amacına ulaşmaması için
Bu hasedçileri daha fazla öldürür
Hem kindarları ve tüm azgınları
Kinleri içinde acıyla kalırlar
Burunları yerde sürterken

Önceleri şöyle derlermiş:

Hasede bak sen ne acayıptır; sahibinden çıkar ve onu öldürür.

⁹ Kitapta biyografisi verilen büyük bekâr âlimlerin toplam sayısı 35 olmuştur.